

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.144.2024
3432290.13626102.11339217
Warszawa, 30-12-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pani Posłanki Darii Gosek-Popiołek w sprawie w sprawie lasów społecznych, K10INT5270, przedstawiam poniższe informacje.

1. Czy z racji powstania lasów społecznych część odpowiedzialności za ich utrzymanie i stan zostanie przeniesiona z Lasów Państwowych (LP) na samorządy? Jeśli tak to jaka?

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2024 r. poz. 530, z późn. zm.) Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe powołane jest do zarządzania lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa. Lasy, po ich wyznaczeniu jako lasy o wiodącej funkcji społecznej, nadal będą gruntami Skarbu Państwa zarządzanymi przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Finansowanie lasów o wiodącej funkcji społecznej opierać się będzie na podobnych zasadach, jak np. lasów ochronnych, czy lasów w obszarach Natura 2000, czyli – co wypada podkreślić – nie będzie obciążać finansowo gmin.

Na podstawie przepisów ww. ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, odpowiedzialny m.in. za stan lasu jest jego właściciel, w tym użytkownik, zarządca lub dzierżawca lasu – jednocześnie wskazuję, że w resorcie prowadzone są prace nad modyfikacjami tej odpowiedzialności, tak aby podmioty te nie ponosiły odpowiedzialności za zdarzenia, którym nie mogły zapobiec. Projekt przepisów został opracowany w Departamencie Leśnictwa i Łowiectwa. Ministerstwo Klimatu i Środowiska sprzeciwia się maksymalistycznym tendencjom względem odpowiedzialności leśników.

2. Kiedy i w jaki sposób zostanie prawnie zagwarantowana trwałość wyłączeń, ograniczeń i modyfikacji w lasach cennych społecznie?

Forma unormowania lasów o wiodącej funkcji społecznej oraz zasad prowadzenia zmodyfikowanej gospodarki leśnej na obszarach lasów o wiodącej funkcji społecznej brać będzie pod uwagę rekomendacje wypracowane w ramach grupy roboczej ds. prawnych Ogólnopolskiej Narady o Lasach. Resort zamierza poszukiwać rozwiązań kompromisowych oraz dążyć do ich długoterminowego usankcjonowania prawnego. Założenia działań legislacyjnych zostały wypracowane w szerokim gronie ekspertów podczas procesu Ogólnopolskiej Narady o Lasach (ONoL) i zostały zaprezentowane 27 listopada br. podczas drugiej ONoL (link: <https://www.gov.pl/web/klimat/projekt-wytycznych-i-rekomendacji-onol>). Zmiany zostaną wdrożone w Planach Urządzania Lasów dla uzgodnionych terenów, zaś w przepisach – zarówno w ustawie o lasach, jak i w rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

3. Czy, i jeśli tak to kiedy, zostanie znowelizowane rozporządzenie o lasach ochronnych? Czy będzie swoim zakresem obejmowało tak zwane "lasy społeczne"?

Uprzejmie informuję również, że na stronie Ministerstwa Klimatu i Środowiska (link: <https://www.gov.pl/web/klimat/starolasy-nowe-rezerваты-przyrody-i-lasy-spoeczne-ogloszone-podczas-ii-ogolnopolskiej-narady-o-lasach>) zamieszczono materiał pn. „Nowe rezerваты i formy ochrony przyrody w Polsce.pdf”, gdzie przedstawiono harmonogram planowanych działań resortu na rok 2025 - w tym działań z zakresu wzmocnienia ochrony lasów o wiodącej funkcji społecznej.

Planowane jest uwzględnienie „lasów społecznych” w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej. Docelowo forma ta zostanie ugruntowana w ustawie o lasach. Lasy o wiodącej funkcji społecznej powinien wyznaczać minister właściwy do spraw środowiska, zaś w proces wyznaczania opiniodawczo powinny być zaangażowane nie tylko PGL Lasy Państwowe, ale i lokalne jednostki samorządu terytorialnego, będące wszak wyrazicielem głosu lokalnych mieszkańców. Procedura musi też dopuszczać udział organizacji społecznych w tym procesie.

Wobec powyższego wyjaśniam, że działania w obszarze zmiany prawa przedstawione ww. harmonogramie zaplanowano do końca 2025 roku – tj. realizację przez resort niezbędnych zmian legislacyjnych, które usankcjonują wzmocnienie ochrony lasów o wiodącej funkcji społecznej.

4. W jaki sposób zostali wyznaczeni eksperci biorący udział w obradach? Pojawiają się rozbieżności w sposobie działań zespołów i funkcjonowaniu w zespołach ekspertów i ekspertek - np. w Poznaniu ekspertowi uniemożliwiono wygłoszenie prezentacji o propozycji strony społecznej. Czy i jak Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ) zamierza zareagować na takie sytuacje?

Informuję, że Ministra Klimatu i Środowiska wyraziła zgodę na korzystanie ze wsparcia doradców i fachowców (wskazanych przez DGLP) – za wymaganą akceptacją wszystkich interesariuszy (członków zespołów). Jednocześnie wskazuję, że doradcy i eksperci mają inny status niż członkowie zespołów, a ich głos może być wyłącznie doradczy, niewiążący. Jednocześnie podkreślam, że Ministra Klimatu i Środowiska zaakceptowała propozycje wszystkich, zgłoszonych przed rozpoczęciem prac zespołów, wskazanych przez DGLP doradców/ekspertów. Jeżeli uniemożliwienie prezentacji stanowiło naruszenie ustalonych zasad procesu wyznaczania lasów społecznych, nie spotka się to z akceptacją Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

5. W jaki sposób i z jakiego klucza do udziału w obradach zostali zaproszeni przedstawiciele samorządów? Czy decyzję w tej kwestii podjęło MKiŚ czy też pozostawił ją w gestii regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych? Czy zaproszenie do udziału w zespołach zostało wystosowane do wszystkich samorządów na terenie, na którym mają powstać lasy społeczne?

Prace lokalnych zespołów ds. lasów społecznych prowadzone są zgodnie z poleceniem Pani Ministry Pauliny Hennig-Kloski z dnia 26 kwietnia br. w którym w pkt 2 wskazała Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych liczbę i typ interesariuszy:

- a) przedstawiciel Ministra Klimatu i Środowiska;
- b) przedstawiciel Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych,
- c) przedstawiciel właściwej terytorialnie regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych,

- d) po 1 przedstawicielu każdego właściwego terytorialnie nadleśnictwa,
- e) przedstawiciele organizacji społecznych wskazani przez Ministra Klimatu i Środowiska, spośród otrzymanych, uzasadnionych zgłoszeń organizacji społecznych,
- f) po 1 przedstawicielu każdej gminy, powiatu i województwa, właściwych dla danej planowanej lokalizacji lasu o wiodącej funkcji społecznej,
- g) przedstawiciel właściwej terytorialnie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
- h) przedstawiciel reprezentujący lokalne zakłady usług leśnych,
- i) przedstawiciel reprezentujący lokalnych nabywców przemysłowych drewna,
- j) przedstawiciel Instytutu Badawczego Leśnictwa,
- k) przedstawiciel Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej,
- l) wojewoda, poseł lub senator wskazani przez Ministra Klimatu i Środowiska.

Wobec powyższego, mając na uwadze pkt 3 polecający DGLP zapewnienie obsługi zespołów, o których mowa w pkt 2 ww. polecenia, wyjaśniam, że kwestie związane ze wskazaniem przedstawicieli samorządów (w tym wysłanie im zaproszeń) leżały po stronie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Wyjaśniam jednocześnie, że zasięg lasów społecznych w ramach tego pilotażu powinien obejmować nadleśnictwa znajdujące się w granicach miast lub z nim graniczące, tym samym zgodnie z lit. f ww. polecenia Ministra zapewniła udział w pracach zespołów po jednym przedstawicielu każdej gminy, powiatu i województwa, właściwych dla danej planowanej lokalizacji lasu o wiodącej funkcji społecznej, za których organizację odpowiadał, jak wskazano powyżej - DGLP.

Ponadto wyjaśniam również, że poza wskazanymi grupami interesariuszy funkcję moderującą spotkania lokalnych zespołów pełnili (zaakceptowani przez MKiŚ) facylitatorzy – od których oczekiwano najwyższych standardów obiektywizmu i profesjonalizmu, szczególnie w zapewnieniu równego traktowania biorących w nich udział środowisk.

Niezależnie od powyższego wyjaśniam, że uwagi w zakresie m.in. lokalizacji lasów o wiodącej funkcji społecznej mógł składać każdy członek zespołu do jego przewodniczącego (właściwie terytorialnie dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych) w celu ewentualnego uwzględniania podczas posiedzeń zespołów.

Podkreślam, że znaczenie jednostek samorządu terytorialnego było niezasadnie w latach wcześniejszych marginalizowane. Intencją obecnego Kierownictwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska jest zwiększenie tej roli, czego wyrazem jest także projektowana nowelizacja ustawy o lasach (UD61).

6. Czy to MKiS podjął decyzję o zakresie geograficznym wyznaczanych obecnie lasów społecznych (wybór nadleśnictw objętych pilotażem)? Czy też tą decyzję MKiS pozostawił Lasom Państwowym? Podczas konferencji w lipcu 2024 wiceminister Mikołaj Dorożala mówił o lasach społecznych dla 13 mln Polaków. W rzeczywistości wydaje się, że zakres geograficzny narzucony zespołom jest znacznie węższy i prace w pilotażu obejmują znacznie mniejszy obszar (ta dysproporcja jest szczególnie widoczna w aglomeracji katowickiej).

7. Które dokładnie nadleśnictwa są przedmiotem obrad każdego z 9 zespołów?

Wyjaśniam, że zasięg lasów społecznych w ramach tego pilotażu powinien obejmować nadleśnictwa znajdujące się w granicach miast lub z nim graniczące. Dokładne lokalizacje tych lasów powinny zostać wskazane na spotkaniach lokalnych zespołów ds. lasów o wiodącej funkcji społecznej. Zespoły wskazały lasy społeczne m.in. w nadleśnictwach:

- Drewnica, Jabłonna, Chojnów, Celestynów – dot. lasów wokół Warszawy;
- Bydgoszcz, Dobrzejewice, Gniewkowo, Solec Kujawski, Żółędowo, Toruń, Cierpiszewo – dot. lasów wokół Torunia i Bydgoszczy;
- Katowice, Kobiór, Chrzanów, Siewierz, - dot. lasów wokół Katowic;
- Babki, Konstantynowo, Łopuchówko - dot. lasów wokół Poznania;
- Gryfino, Kliniska, Trzebież - dot. lasów wokół Szczecina;
- Brzeziny, Grotniki, Kolumna - dot. lasów wokół Łodzi;
- Gdańsk - dot. lasów wokół Gdańska, Sopotu i Gdyni;
- Krzeszowice, Miechów, Niepołomice, Myślenice - dot. lasów wokół Krakowa;
- Oleśnica Śląska, Miękinia, Oborniki Śląskie, Oława - dot. lasów wokół Wrocławia.

Wskazuję również, że miasta/aglomeracje dla których przeprowadzono pilotaż wyznaczenia lasów społecznych określone zostały poleceniem Pani Ministry Pauliny Hennig-Kloski z dnia 26 kwietnia br.

8. ***W jaki sposób zespoły podejmują decyzje? Czy MKiS przewidział sytuację, gdy strony nie będą w stanie osiągnąć konsensusu bądź kompromisu? Jaką procedurę przewidziano na taką okoliczność?***

W zakresie roli interesariuszy w procesie informuję, że:

- Ministerstwo Klimatu i Środowiska zarekomendowało Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych, aby proces tworzenia lasów społecznych odbywał się w sposób bezstronny i na neutralnym gruncie, dlatego w ocenie MKiS požądane

było, aby spotkania zespołów miały miejsce w Urzędach Wojewódzkich i były prowadzone przez Wojewodę lub osoby przez wojewodę wyznaczone;

- Kwestie merytoryczne spotkań i prac (w tym zapewnienie danych, analiz i innych informacji) pozostały w gestii pracowników Lasów Państwowych i moderatorów (facylitatorów) zewnętrznych.
- Opracowanie końcowych wniosków i postulatów, a następnie ich przedłożenie Ministrze Klimatu i Środowiska, powinno było nastąpić przez wojewodę (w przybliżonym terminie ok. połowy listopada), na podstawie materiałów wypracowanych w toku prac zespołu, za których merytoryczną organizację odpowiada PGL Lasy Państwowe.

W zakresie prac zespołów i wyznaczania przez nich lasów o wiodącej funkcji społecznej, Ministra Klimatu i Środowiska w piśmie z dnia 9 i 10 września br. przekazała Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych m.in. wytyczne i rekomendacje w zakresie wzmocnienia ochrony lasów ważnych społecznie oraz ramowy regulamin prac lokalnego zespołu ds. lasów społecznych. W § 2 pkt 12 („Przebieg spotkań”) ww. ramowego regulaminu zarekomendowano, aby zespół usprawniał pracę nad wypracowywaniem „Propozycji” w szczególności poprzez: grupowanie Propozycji poruszających ten sam temat lub różne warianty rozwiązań, lub podejmujących wykluczające się wzajemnie kwestie; weryfikowanie Propozycji pod kątem ich zgodności z celem i tematem prac zespołu; redagowanie Propozycji w sposób zapewniający transparentność; odnotowywanie rozbieżnych zdań ws. Propozycji; usuwanie Propozycji, które wykraczają poza obszar będący w zarządzie PGL Lasy Państwowe.

Ponadto, uprzejmie wyjaśniam, że zgodnie z zaprezentowanymi w dniu 27 listopada br. (ONoL II) planowanymi działaniami resortu proces wyznaczania lasów o wiodącej funkcji społecznej różnicuje sytuacje, w których osiągnięto konsensus, i te, gdzie go nie było.

W aglomeracjach, gdzie osiągnięto kompromis, działania obejmują:

- zainicjowanie formalnego procesu ustanowienia lasów społecznych w uzgodnionych lokalizacjach (termin do 31.12.2024 r.),
- przekazanie do Lasów Państwowych szczegółowych wytycznych dotyczących gospodarki leśnej dla tych lasów, wypracowanych na podstawie wyników prac zespołów i konsultacji z ekspertami (termin do 31.01.2025 r.),
- analizę tych wytycznych na poziomie RDLP i nadleśnictw oraz opracowanie sposobów ich wdrożenia w ramach istniejących PUL wraz z uzgodnieniem z MKiŚ planu wdrożenia (termin do 31.03.2025 r.),

- zainicjowanie niezbędnych zmian w Planach Urządzania Lasu, zgodnie z uzgodnionym planem wdrożenia (termin do 30.06.2025 r.).

W aglomeracjach, gdzie konsensus nie został osiągnięty:

- MKiŚ przewidziało analizę wyników konsultacji i opracowanie dalszego planu działań, który umożliwi wyznaczenie lasów społecznych, uwzględniając potrzeby stron i wymagania prawne – określony termin na realizację to 31.03.2025 r.

Takie podejście zapewnia sprawny i transparentny proces zgodny z przyjętymi standardami partycypacji społecznej.

9. W jaki sposób zostaną zebrane doświadczenia z "pilotażu" w 9 aglomeracjach? Kiedy będą one wdrażane na obszarze całego kraju?

Prace dziewięciu lokalnych zespołów trwały do 31 października br., z wyłączeniem zespołu pracującego we Wrocławiu, gdzie ze względu na ogłoszony stan klęski żywiołowej przesunięto termin jego prac do 29 listopada br. - obecnie resort oczekuje na wyniki jego prac które ma przekazać Wojewoda Dolnośląski.

Uprzejmie informuję również o innym równolegle trującym (zainicjowanym przez MKiŚ) procesie dot. ochrony lasów o wiodącej funkcji społecznej. W dniu 19 sierpnia 2024 r. Ministra Klimatu i Środowiska poleciła Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych wzmocnić ochronę lasów wokół dwóch kolejnych miast: Bielska-Białej i Kielc. W ramach prawidłowego przebiegu tego procesu polecono DGLP opracować szczegółowe, uzasadnione propozycje obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej (w terminie do dnia 29 listopada 2024 r.), w ramach lokalnych zespołów ds. lasów społecznych, w tym z udziałem ubiegających się o wyróżnienie tych lasów organizacji społecznych oraz uzasadnione propozycje modyfikacji gospodarki leśnej dla obszarów, przy uwzględnieniu wytycznych ustalonych w ramach Ogólnopolskiej Narady o Lasach.

W omawianych procesach wymagane jest konsekwentne stosowanie zasad partycypacji społecznej, które powinno umożliwić efektywne zarządzanie lasami wokół największych miast, ale także zapewnić, że działania podejmowane na rzecz ochrony tych obszarów powinny być zgodne z oczekiwaniami i potrzebami społeczności lokalnych. Jednocześnie transparentność, regularny monitoring oraz aktywny udział społeczny powinny stanowić fundamenty zrównoważonego gospodarowania lasami o szczególnych walorach społecznych.

Doświadczenia z obu ww. procesów partycypacyjnych są obecnie analizowane, a pierwsze wyniki jak wskazano wcześniej resort przedstawił na ONoL II w dniu 27 listopada br.

10. W jaki sposób i na podstawie jakich kryteriów MKiŚ wybrał uczestników "strony społecznej" do uczestnictwa w zespołach. Szereg z wybranych organizacji jest zależnych od Lasów Państwowych (np granty, bądź preferencyjny wynajem przestrzeni) lub zostało stworzonych przez byłych pracowników, bądź osoby pracujące w firmach otrzymujących kontrakty z LP

Ministra Klimatu i Środowiska w dniu 26 kwietnia br. wydała polecenie znak DLŁ-WGL.0335.22.2024 Dyrektorowi Generalnemu Lasów Państwowych w zakresie wzmocnienia lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miast: Warszawa, Kraków, Gdańsk-Sopot-Gdynia, Wrocław, Łódź, Poznań, Katowice, Bydgoszcz, Toruń, Szczecin (pkt 1 ww. polecenia). W poleceniu Ministra wskazała opracowanie szczegółowych propozycji obszarów lasów o wiodącej funkcji społecznej, o których mowa w pkt 1, w ramach lokalnych zespołów ds. lasów społecznych w składzie m.in. "6 przedstawicieli organizacji społecznych wybranych przez Ministra Klimatu i Środowiska spośród otrzymanych, uzasadnionych zgłoszeń organizacji społecznych" (pkt 2 lit e polecenia).

W dniu 19 lipca 2024 r. Ministra Klimatu i Środowiska zmieniła polecenie z dnia 26 kwietnia 2024 r. w tym zakresie, że zmieniła jego treść w pkt 2 lit. e na: „przedstawiciele organizacji społecznych wskazani przez Ministra Klimatu i Środowiska, spośród otrzymanych, uzasadnionych zgłoszeń organizacji społecznych”.

Informuję, że w przesyłanych zgłoszeniach w celu ich rozpatrzenia powinny znaleźć się informacje podane w komunikatach Ministerstwa Klimatu i Środowiska z dnia 10 maja br. (<https://www.gov.pl/web/klimat/zgloszenie-dolaczenia-do-zespolow-lasow-spoecznych>) oraz 16.05 br. (<https://www.gov.pl/web/klimat/zgloszenie-dolaczenia-do-zespolow-lasow-spoecznych-aktualizacja>). Dodatkowo, jak poinformowano w komunikacie z dnia 16 maja br. poza zarejestrowanymi organizacjami społecznymi przyjmowano również zgłoszenia organizacji/osób niezarejestrowanych (podmiotów niesformalizowanych), ale posiadających rekomendacje organizacji zarejestrowanych, jak też organizacji w trakcie rejestracji.

Wyjaśniam, że wskazanie przez Ministra Klimatu i Środowiska organizacji społecznych następowało przede wszystkim zgodnie z poniższymi priorytetami:

- doświadczone organizacje działające na rzecz lasów, posiadające wiedzę ekspercką (naukowcy, eksperci);
- organizacje społeczne, w tym przyrodnicze (m.in. stowarzyszenia, fundacje, kluby, inicjatywy czy komitety społeczne) działające lokalnie znające lokalne uwarunkowania i reprezentujące społeczność lokalną;

- lokalne organizacje harcerskie, sportowe, mieszkańców, osoby reprezentujące społeczność lokalną zainteresowaną korzystaniem z lasów;
- reprezentanci kół łowieckich (uwzględniając, że wśród myśliwych jest dużo pracowników Lasów Państwowych, którzy są już reprezentowani jako przedstawiciele nadleśnictw czy regionalnych dyrekcji lasów państwowych);
- związki zawodowe leśników (uwzględniając, że leśnicy są już reprezentowani jako reprezentanci nadleśnictw czy regionalnych dyrekcji lasów państwowych, z których część należy do związków zawodowych).

Informuję również, że zgodnie z komunikatem MKiŚ z dnia 16.05 br. Minister rozpatrywał wyłącznie zgłoszenia przesłane do dnia 24 maja br. włącznie. Analizie podlegały zgłoszenia wraz z załączanymi materiałami. Lista organizacji społecznych wskazana przez Ministra Klimatu i Środowiska zgodna z poleceniami Ministra Klimatu i Środowiska w tej sprawie została opublikowana na stronie MKiŚ w dniu 24 lipca br. (<https://www.gov.pl/web/klimat/-organizacje-pozarządowe-w-składach-zespołów-lasów-społecznych>).

Rekapitulując, Minister Klimatu i Środowiska kierował się kryteriami merytorycznymi. Jednocześnie wolą Ministra było zapewnienie jak największego pluralizmu składu zespołów, także bez pomijania podmiotów krytycznych wobec procesu.

Z wyrazami szacunku,

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów